

افزایش عدم قطعیت ها در حوزه سیاست های اقتصادی عامل مسلط کاهش رشد تجارت جهانی

بانک جهانی در تاریخ ۲۱ فوریه ۲۰۱۷ مطلبی را در مورد عوامل اثر گذار بر کاهش رشد تجارت جهانی منتشر نمود که ذیلاً خلاصه ای از نتایج آن ارائه می گردد.

نکات مهم:

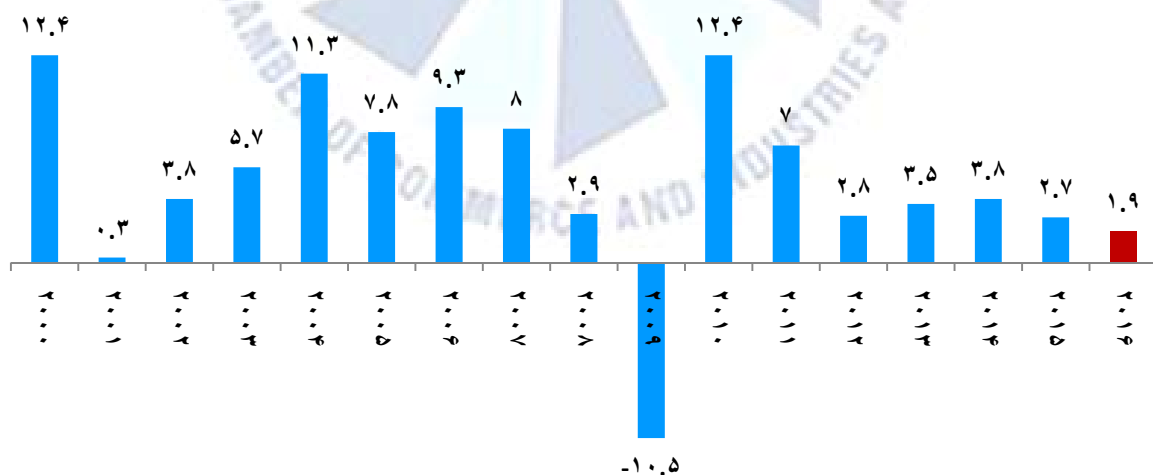
- ۲۰۱۶ پنجمین سال متوالی بروز رشد کند تجارت جهانی بعد از بحران های مالی جهانی (۲۰۰۸-۲۰۰۹) بود و ضعیف ترین عملکرد تجارت در سال ۲۰۱۶ اتفاق افتاد.
- رشد ضعیف تجارت سال ۲۰۱۶ هم در اقتصادهای با درآمد بالا و هم در حال توسعه مشاهده شد.
- وضعیت تجارت در سال ۲۰۱۶ هم از رشد پایین اقتصادی و هم قیمت کم کالاهای اساسی ضمن افزایش عدم قطعیت های سیاستی و به بلوغ رسیدن زنجیره های ارزش جهانی ناشی شده است.

بر اساس داده های اولیه تجارت کالایی جهان در سال ۲۰۱۶ کمی بیش از ۱٪ رشد کرد در حالی که همین رقم برای سال ۲۰۱۵ برابر با ۲٪ و در سال ۲۰۱۴ معادل ۲.۷٪ بود.

رشد تجارت در بخش خدمات در سال ۲۰۱۶ تقریباً از وضعیت آرام و بهبود جزئی برخوردار بود.

رشد حجم تجارت کالاها و خدمات در سال ۲۰۱۶ برابر با ۱.۹٪ بود که طی پنج سال گذشته کمترین رقم بود.

نمودار ۱- روند رشد سالانه حجم تجارت کالاها و خدمات ۲۰۰۸-۲۰۱۶ (٪)

تجارت جهانی در بازه زمانی ۲۰۱۲-۲۰۱۶ به طور متوسط سالانه ۳٪ رشد کرد که این رقم کمتر از متوسط رشد سالانه ۷٪ در بازه زمانی ۲۰۰۸-۱۹۹۴ بود. میانگین رشد بهره‌وری هم از ۲٪ در فاصله سالهای ۲۰۰۸-۱۹۹۴ قبل از بحران به ۱٪ در بعد از بحران های مالی تنزل یافت.

معاونت بررسی های اقتصادی

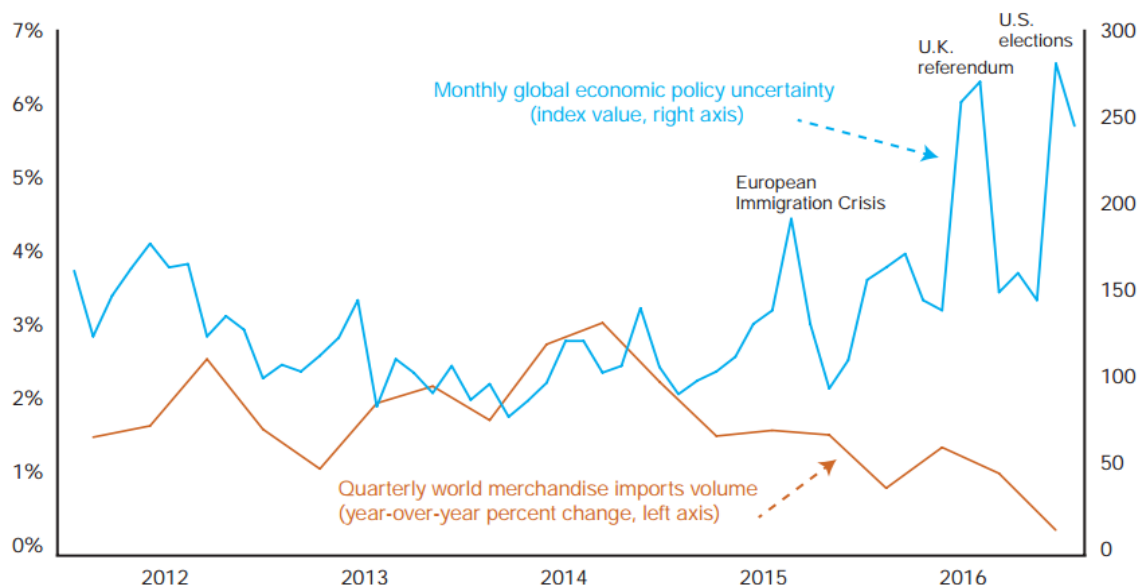
در حالی که در سالهای بعد از بحران مالی، کندی تجارت جهانی به کشورهای با درآمد بالا نسبت داده می شد رشد ضعیف تجارت در سال ۲۰۱۶ هر دو گروه اقتصادهای با درآمد بالا و در حال توسعه را در بر گرفته است.

وضعیت تجارت جهانی در سال ۲۰۱۶ حاصل دخالت برخی از عوامل ساختاری است که شامل بلوغ زنجیره های ارزش جهانی و محدودتر شدن فضا برای آزادسازی های تجاری است. برخی عوامل چرخه ای نیز در تضعیف رشد تجارت جهانی در سال ۲۰۱۶ شامل رشد کم اقتصاد جهانی و قیمت های پایین کالاهای اساسی اثر گذار بوده اند.

در گزارش اخیر منتشر شده تحت عنوان **مشاهده تجارت جهانی: توسعه تجارت در ۲۰۱۶**، رشد عدم قطعیت در سیاست های اقتصادی به عنوان یکی از عوامل مشارکت کننده در کاهش رشد تجارت جهانی در سال ۲۰۱۶ ذکر شده است. این گزارش با تجزیه و تحلیل داده های مربوط به ۱۸ کشور در بازه زمانی ۳۰ ساله به این یافته رسیده است که **افزایش عدم قطعیت در سال ۲۰۱۶ موجب شد تا رشد تجارت ۰.۶ واحد درصد کاهش یابد** که این رقم معادل ۷۵ درصد تفاوت بین نرخ های رشد تجارت بین سالهای ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ (یعنی ۰.۸ واحد درصد تفاوت بین دو نرخ رشد حجم تجارت) است.

نمودار ۲ واگرایی روند حجم واردات و عدم قطعیت های سیاست اقتصادی را نشان می دهد. سه مورد بحران مهاجران در اروپا، فراندوم برگزیت در انگلیس و انتخابات امریکا از جمله عدم قطعیت های مهم اثر گذار بر تجارت جهانی طی دو سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ و ماههای اخیر بودند. عدم قطعیت در اروپا و امریکا از طریق کاهش رشد اقتصاد جهانی، اثر منفی بر تجارت گذاشت. با افزایش عدم قطعیت در محیط کسب و کار بنگاه ها تصمیمات سرمایه گذاری و صادرات خود را به تعویق انداخته و مصرف کنندگان نیز از هزینه های خود می کاهند. تهدید لغو موافقت نامه های تجاری از کانال افزودن عدم قطعیت ها موجب آسیب زدن به رشد تجارت می شود.

نمودار ۲- روند رشد حجم واردات و عدم قطعیت سیاست اقتصادی جهان ۲۰۱۶-۲۰۱۲

معاونت بررسی های اقتصادی

این گزارش همچنین شواهد جدیدی را در رابطه با اتصال رشد کند تجارت با رشد آهسته بهره‌وری ارائه می‌دهد. کسادی تجارت منعکس کننده رکود زنجیره های ارزش جهانی است که به نوبه خود تضعیف رشد بهره‌وری از طریق کاهش تقسیم بین المللی نیروی کار کارآمد و نفوذ فناوری را بدنبال خواهد داشت. افزایش زنجیره های ارزش جهانی از طریق تعمیق موافقت های تجارت آزاد که هزینه های تجاری را کاهش داده و زیر ساخت نهادی را برای روان سازی فعالیت های برون مرزی فراهم می‌کند، تسهیل می‌شود. طی سالهای گذشته تخصصی شدن عمودی از کانال واردات کالای واسطه‌ای و استفاده از آن در تولید کالاهای صادراتی (رشد ارزش افزوده خارجی در صادرات) به همراه جریانات سرریز فناوری به ارتقاء بهره‌وری اقتصادها منتج شده است و حفظ و توسعه دستاوردهای موافقت های تجاری به رشد بهره‌وری کمک می‌کند.

کاهش رشد تجارت و تنزل رشد بهره‌وری و توسعه ضعیف زنجیره های ارزش جهانی امکان تفسیر و توضیح مشاهدات فوق را فراهم می‌سازد. با استفاده از داده های مربوط به بخش صنعت ساخت کشورهای گوناگون امکان ارتباط دهی بین بهره‌وری نیروی کار و زنجیره‌های ارزش جهانی میسر می‌گردد. تجزیه و تحلیل ۱۳ فعالیت در ۴۰ کشور طی ۱۵ سال نشان داد که حضور در زنجیره ارزش جهانی محرک قابل توجه بهره‌وری نیروی کار است. ۱۰٪ افزایش مشارکت در زنجیره ارزش جهانی باعث رشد ۱.۷ درصدی بهره‌وری می‌شود.

